

POBUDZAĆ SIĘ (24) *vb impf*

się (17), się (7).

o oraz a jasne.

inf pobudzać się (3). ◇ *praes 3 sg* pobudzą się (4). ◇ *1 pl* pobudzamy się (1). ◇ *3 pl* pobudzają się (4). ◇ *praet 3 sg m* pobudzał się (4). *f* pobudzała się (1). ◇ *3 pl m pers* pobudzali się (1). ◇ *imp 2 sg* pobudzaj się (1). ◇ *con 1 pl m pers* byśmy się pobudzali (1). ◇ *3 pl m pers* by się pobudzali (2). *subst* by się pobudzały (1). ◇ *part praes act* pobudzając się (1) *SkarŻyw*.

Sł stp s.v. pobudzać, Cn, Linde brak.

1. *Nabierać chęci, dodawać sobie samemu ochoty, zapалу, podniecać się do czegoś; też: być zachęcany; excitare se, excitari, incitari Modrz (22) :*

pobudzać się do czego (10): ModrzBaz 10v, 14v, 58v; Y czytając Iozeph księgi ony/ y taki przykład Pátryárchy máiąc/ pobudzał się też iuż do wiary Chrześciańskiej. SkarŻyw 457, 2, 396; Phil D4; LatHar 110; SkarKaz 121b, 242a.

pobudzać się z czego (2): Ztą święty Bernárdyn [...] rad rozmawiał/ y z iey się rozmow ku miłości Pána Bogá pobudzał SkarŻyw 459; SkarKaz 242a.

pobudzać się ku czemu (9): OpecŻywPrzedm C4; niech twoy [dzwonie Zygmuncie] ohromny brzęk/ biye ludzyom w nofy. Aby się pobudzáli/ y ku Pánkyey chwale/ Y w Rzeczypospolitey zawnždy trwáli ftale. RejZwierz 105v; BibRadz Ps 34 arg; SkarŻyw 97, 103, 107, 132, 206, 459.

pobudzać się na kogo (1): zdało mu [Filipowi] się we śnach/ iż iego żoná z bogiem Hámonem miała złączenie. [...] gdy się wrocił/ załtał żonę brzemienną/ wwierzył śwemu widzeniu/ ále potym z gniewem się ná nią pobudzał wątpiac. *BielKron 122v.*

pobudzać się czym (8): niewądzić też nic w roboćcie zábawiać się iákiemikolwiek żarty [...]: mogą być do tego obráne iákie chędogie básni/ ábo gadki/ ábo hiŧtorye/ ktoremiby się dziećci pobudzały do roboty *ModrzBaz 10v, 58v; SkarŻyw 2, 132; Phil D4; OrzJan 38; więcey się tu maż miłością niżli boiáznją do żalu pobudzać. LatHar 110; SkarKaz 121b.*

W charakterystycznych połączeniach: pobudzać się do cielesności, do cierpienia, do czci i sławy, ku grzeszeniu, do hardości, ku jałmużnie, do miłości (Pana Boga) (2), ku naśladowaniu cnot, ku Pańskiej chwale (2), do pełnienia wolej bożej, do powagi prawa, do roboty (2), do rozkoszy, do szukania [czego], do wiary, ku wyrażeniu [czego], do żalu; pobudzać się bojaźnią, cudzą przygodą, historyjami, miłością (2), przykładem [czyim] (2), z rozmow [czyich]; pobudzać się z gniewem, wielce (więcej) (3).

Fraza: »sam się pobudzać« [szyk zmienny] (2): pobudza się śam ku chwałam Pánkim. *BibRadz Ps 34 arg; ModrzBaz 116.*

W przen (3) : Przez rozmyflanię tedy częŧté żywota Iezufowého/ ferce się pobudza ku wielkie miłości *OpecŻywPrzedm C4; áczkolwiek ferce wielkością męŧtwá vtwierdzone/ śámo się pobudza do podeymowania rzeczy trudnych ModrzBaz 116; SkarŻyw 132.*

2. *Zachęcać się nawzajem, podjudzać się [do czego] (1) :* zmowiłszy się z pogánŧtwem/ śzli iáko nieprzyáćiele [na św. Bonifacyjusa]/ do woyny się y bitwy pobudzaiać. *SkarŻyw 519.*

3. *Powstawać [komu] (1)* : czáfem téż/ do niego [*woda ciepliczna do żółdka*] z bliźszych mieyfc/
ták wielé humorów łonych á przykrych przywodząc/ iż wiewtfa niż przyrodzona do iedzenia/ chęć
fye iem [= *ludziom*] pobudza *Oczko* 32v.

Synonimy: 1. podżegać się, skłaniać się, wzruszać się; 3. poczynąć się, powstawać.

Formacje współrdzenne cf BUDZIĆ SIĘ.

Cf POBUDZAJĄCY SIĘ

TG, ZCh